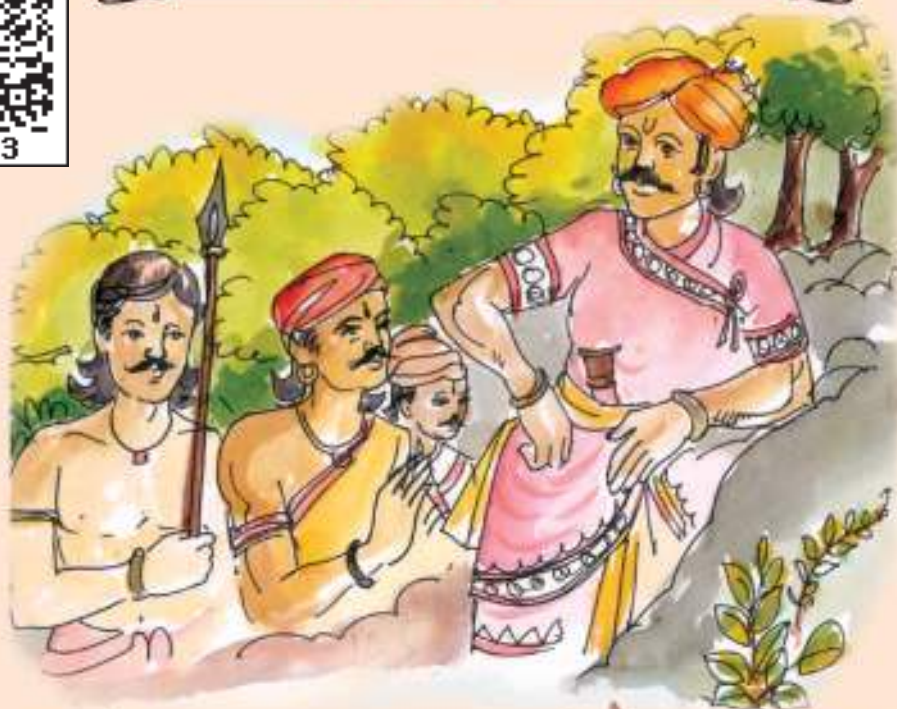

ବିପ୍ଳବୀ ବକ୍ତି ଜଗବନ୍ଧୁ

(ଖୋର୍ଦ୍ଧାର ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋଟିଏ ନିକାଞ୍ଚନ ଜାଗା । ସେଠାରେ ଚିନ୍ତିତ ଭାବରେ ବସିଥାନ୍ତି ସର୍ଦ୍ଦାର କରୁଣାକର, ସର୍ଦ୍ଦାର ଛୁଆଳସିଂହ, ନରଶଗଡ଼ର ଦଳବେହେରା ପ୍ରଭୃତି ପାଇକ ଦଳପତି ଓ ଅନେକ ପାଇକ । ଗୋଟିଏ ପଥରଦେହରେ ଭରାଦେଇ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ନେତା ବକ୍ତି ଜଗବନ୍ଧୁ)

ଛୁଆଳସିଂହ- (ଦୀର୍ଘ ନିଃଶ୍ବାସ ପକାଇ)ନା, ଆଉ ଚିନ୍ତାକରି କି ଲାଭ ? ଭାରତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟ ଆଜି ଇଂରେଜ ଅଧିକାରରେ । ଓଡ଼ିଶାରେ ହିଁ କେବଳ ଆମେ ବର୍ଷବର୍ଷକାଳ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଯୁଦ୍ଧ କରିଆସୁଛୁ । ଖୋର୍ଦ୍ଧାକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଓଡ଼ିଶାର ସବୁଅଞ୍ଚଳକୁ ଇଂରେଜମାନେ ଦଖଲ କରିନେଲେଣି । କେତେ ଦିନ ଆଉ ଏକାକୀ ଖୋର୍ଦ୍ଧା ସେମାନଙ୍କୁ ଅଟକାଇ ପାରିବ ?

ବକ୍ତି- (ଦୃଷ୍ଟି ଫେରାଇ) ତେବେ, ତୁମେ କ'ଣ କହିବାକୁ ଚାହଁ, ଛୁଆଳସିଂହ ?

ଛୁଆଳସିଂହ- ଭାରତର କୋଟିକୋଟି ଲୋକ ଯେତେବେଳେ ଇଂରେଜ ଶାସନକୁ ମାନିନେଲେଣି, ଅଳ୍ପ କେତେ ହଜାର ପାଇକ ଇଂରେଜମାନଙ୍କୁ ହଟାଇ ପାରିବା ଆଉ ସମ୍ଭବ କି ?

କରୁଣାକର- ସମ୍ଭବ, ନିଶ୍ଚୟ ସମ୍ଭବ ।

ଛୁଆଳସିଂହ- ନା, ନୁହେଁ, କଦାପି ନୁହେଁ ।

ଜଣେ ପାଇକ- କଦାପି ନୁହେଁ ? ତେବେ କ'ଣ ଆମେ ଇଂରେଜଙ୍କ ପାଖରେ ଶରଣ ପଶିବୁ, ଏଇଆ ତୁମର ଇଚ୍ଛା ଛୁଆଳସିଂହ ?

କରୁଣାକର- ନା, ନା, ତା' ହୋଇ ନ ପାରେ । ସୂର୍ଯ୍ୟ ପଶ୍ଚିମଦିଗରେ ଉଦୟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ହେବ ନାହିଁ । ଜାତିର ସମ୍ମାନ ରକ୍ଷାପାଇଁ କେତେ ଯେ ପାଇକଙ୍କର ମସ୍ତକ ଯୁଦ୍ଧଭୂମିରେ ଗଡ଼ି ନାହିଁ ନା ଏବେ ବି କ'ଣ ସେମାନଙ୍କ ମସ୍ତକ ଗଡ଼ୁ ନାହିଁ ? ଏତେ ଚଞ୍ଚଳ କ'ଣ ଭୁଲିଗଲ ବୀର ନେତା ଜୟୀ ରାଜଗୁରୁଙ୍କୁ ? 'ପାଶିଦିଆ' ବରଗଛରେ ଝୁଲେଇ ତାହାଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଭାବରେ ହତ୍ୟା କରି ନ ଥିଲେ ଇଂରେଜମାନେ ? ଏସବୁ କ'ଣ ମନେନାହିଁ ତୁମର ଛୁଆଳସିଂହ ?

ଛୁଆଳସିଂହ- ମନେଅଛି ସର୍ଦ୍ଦାର, ସବୁ ମନେଅଛି । କିନ୍ତୁ ଆମର ଅବସ୍ଥା ଯେ ଆଜି ଖରାପ ।

ଦଳବେହେରା - ଖରାପ ! କ'ଣ ଖରାପ, ଛୁଆଳସିଂହ ? ଲୋକେ ତ ଆମର ବଳ, ଲୋକେ ତ ଆମର ଶକ୍ତି । ଲୋକେ କ'ଣ ନାହାନ୍ତି ଆମ ପକ୍ଷରେ ? ଆମେ କ'ଣ ଲଜୁ ନାହିଁ ସେମାନଙ୍କର ମଙ୍ଗଳପାଇଁ ? ଦମ୍ଭ ହରାଉଛ କାହିଁକି ?

(ଏହି ସମୟରେ ଝପଟସିଂହ ଓ ବଳିୟାରସିଂହ ନାମକ ଦୁଇଜଣ ପାଇକ ପ୍ରବେଶ କଲେ)

ବକ୍ସି- (ସେମାନଙ୍କୁ ଚାହିଁ) ଖବର କ'ଣ ?

ଝପଟସିଂହ-ଆପଣଙ୍କ ପରିବାରର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବାନ୍ଧିନେଇଛନ୍ତି ଇଂରେଜମାନେ । ମାଆ, ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁଅ, ପୁତୁରା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ।

ବକ୍ସି- (ଚିକିଏ ନୀରବ ରହି) ତେବେ କ'ଣ କେଉଁଠି ହେଲେ ପାଇକମାନେ ଇଂରେଜଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଲଢ଼ିନାହାନ୍ତି ?

ବଳିୟାରସିଂହ- ରୋଡ଼ଙ୍ଗର ସାହିସାହି ଓ ଆଖପାଖର ଗାଆଁ ସବୁ ହୁତହୁତହୋଇ ଜଳୁଛି ଆଜ୍ଞା ।

ବକ୍ସି- କିନ୍ତୁ କେହି କ'ଣ କେଉଁଠି ବାଧା ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ?

ଝପଟସିଂହ-ଦେଇଛନ୍ତି ଆଜ୍ଞା । ସେଦିନ ଲେମ୍ବେଇ ପ୍ରଗଣାରେ ଇଂରେଜମାନଙ୍କର ତୋପ ଗର୍ଜି ଉଠିଲା । ଆମର ଦଳକୁ ଦଳ ପାଇକ ଗୁଳିଗୋଳାକୁ ଖାତିର ନକରି ସେମାନଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କଲେ । କେତେ ପାଇକ ଗୁଳି ମାଡ଼ରେ ଭୂଇଁରେ ଲୋଟିଗଲେ । ଆଉ ଜଣେ ପାଇକ ପାହାଡ଼ର କନ୍ଦି ବାଟେ ବୁଲିପଡ଼ି ତାର ମାରି ଗଡ଼ାଇ ଦେଲେ ଇଂରେଜ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ । ସେଥିପାଇଁ ଅବସ୍ଥା ସମ୍ଭାଳି ହୋଇଗଲା, ନୋହିଲେ....

ଦଳବେହେରା- ନୋହିଲେ ?

ବଳିୟାରସିଂହ- ନୋହିଲେ ଆମର ଆହୁରି କେତେ ଯେ ପାଇକ ପ୍ରାଣ ହରାଇଥା'ନ୍ତେ କିଏ କହିବ !
ବନ୍ଧୁକ ନାହିଁ, କମାଣ ନାହିଁ,
ଗୁଳିଗୋଳା ବାରୁଦ ନାହିଁ ।

ଛୁଆଳ- ଶୁଣ, ଶୁଣ ସମସ୍ତେ । ମୁଁ ଯେ
କହୁଥିଲି ଅବସ୍ଥା ଶୋଚନୀୟ,
ବୁଝ, ଏବେ ତାହା ସତ କି ନୁହେଁ ?
ନା, ଉପାୟ ନାହିଁ ଆଉ ।

ବକ୍ସି- (ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ଜୋର ସହିତ)
ଅଛି, ଉପାୟ ଅଛି ଛୁଆଳସିଂହ ।

ଛୁଆଳ- ଖାଲି ଉପାୟ ଥିଲେ କ'ଣ ହେବ
ବକ୍ସି ? ଅସ୍ତ୍ର କାହିଁ ?

ବକ୍ସି- ଅଛି, ଅସ୍ତ୍ର ଅଛି ।

ସମସ୍ତେ- (ଏକ ସ୍ଵରରେ) କେଉଁଠି ଅଛି, କେଉଁଠି ଅଛି, ସେ କି ଅସ୍ତ୍ର, ସେନାପତି ?

ବକ୍ସି- ସେ ଏକ ନୂଆ ପ୍ରକାରର ଅସ୍ତ୍ର । ଅଛି ତୁମ ପାଖରେ, ଅଛି ମୋ ପାଖରେ, ଅଛି ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ପାଖରେ । ସେ ଅସ୍ତ୍ର ହେଉଛି ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ସହିତ ଅସହଯୋଗ ।

କରୁଣାକର- ଅସହଯୋଗ ! ସେ ପୁଣି କ'ଣ ?

ବକ୍ସି- ହଁ, ଅସହଯୋଗ । ଇଂରେଜ ବା ଇଂରେଜପକ୍ଷର ଜଣେ ହେଲେ କାହାରି ସହିତ ଆମେ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ରଖିବା ନାହିଁ । ଇଂରେଜମାନେ ଆମଠାରୁ କର ଆଦାୟକରି ସେହି ଧନରେ ଆମ ବିରୋଧରେ ଲଢ଼େଇ କରୁଛନ୍ତି । ଆମରି କ୍ଷେତର ଶସ୍ୟରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ

କରୁଛନ୍ତି ତାଙ୍କର ଖାଦ୍ୟଭଣ୍ଡାର । ଆଜିଠାରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏସୁଦ୍ଧା କଉଡ଼ି ଦେବା ନାହିଁ । ଆମର ବିଶ୍ୱାସ ଜମିରେ ମଧ୍ୟ ଲଙ୍ଘନକାରୀ ମାରିବା ନାହିଁ । ପତୁ, ବର୍ଷବର୍ଷ କାଳ ସମସ୍ତ ଜମି ପଡ଼ିଆ ପତୁ । ଲୋକେ ଗ୍ରାମରେ ଥିବାରୁ ସିନା ସେମାନଙ୍କଠପରେ ଇଂରେଜମାନେ ଅତ୍ୟାଚାର କରୁଛନ୍ତି । ପରିବାରଘେନି ସମସ୍ତେ ଚାଲ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଚାଲିଯିବା । ଏଣିକି ଦେଖିବା, ଇଂରେଜ ପକ୍ଷର ଲୋକ କେହି ଯେପରି ମୁଠାଏ ଅନ୍ନ କି ଟୋପାଏ ପାଣି କେଉଁଠାରେ ନ ପା'ନ୍ତି ।

କରୁଣାକର- ଏ ତ ଏକ ନୂଆ କୌଶଳ ! ବାସ୍ତବରେ ଏହା ଯଦି ସଫଳ ହୁଏ-

ବକ୍ସି- ହେବ, ହେବ, ନିଶ୍ଚୟ ସଫଳ ହେବ ସର୍ବାର । ଇଂରେଜ ଏଣିକି କାହାଠାରୁ କର ଆଦାୟ କରିବ କରୁ, କାହାର ଫସଲ ନେବ ନେଉ, କାହା ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର କରିବ କରୁ । ଦେଖ, ବିଚାର କରି ଦେଖ ।

ଦଳବେହେରା- ବିଚାର ଆଉ କ'ଣ ବକ୍ସି ? ଏହାହିଁ ତ ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି ।

କରୁଣାକର- ବେଶ, ତା’ ହେଲେ ଆଜିଠାରୁ ଏହି ନୂଆ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହେଉ ।

ବକ୍ସି- ଆମେ ଏଇ ପଢ଼ାରେ ଦୃଢ଼ ରହିଲେ ଦିନେ ଇଂରେଜମାନେ ଭାରତ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ ।

ଆସ ଜାଣିବା କେତୋଟି ନୂଆ ଶବ୍ଦ

ନିକାଞ୍ଚନ, ନିର୍ଦ୍ଦୟ, ଶରଣ, ଅଧିକାର, ଅସହଯୋଗ, ହୁତୁହୁତ, ବିରୋଧ, ପଢ଼ା, ଅସ୍ତ୍ର

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୂଚନା

- ଦେଶପାଇଁ ପ୍ରାଣବଳି ଦେଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଚିରଦିନ ପୂଜାପାଏ, ଏ କଥା ବିଶଦଭାବେ ବୁଝାଇବେ ।
- ଜାତୀୟତାବୋଧ ଓ ବୀରପୁରୁଷଙ୍କ ବଳିଦାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉଦାହରଣ ସହ ବୁଝାଇବେ ।
- ଆମ ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀଙ୍କ ନାମ କହିବେ ।
- ନାଟକର ଶୈଳୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପିଲାଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଧାରଣା ଦେବାପାଇଁ ଅଭିନୟକରି ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ବିଷୟଟିକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବେ ।

୧. ଆସ ଅଭିନୟ ଛଳରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବା ।

(କ) “ନା, ନା, ତା’ ହୋଇନପାରେ । ସୂର୍ଯ୍ୟ ପଶିମ ଦିଗରେ ଉଦିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ହେବ ନାହିଁ ।”

(ଖ) “ଲୋକେ ତ ଆମର ବଳ, ଲୋକେ ତ ଆମର ସାହସ ।”

(ଗ) “କେଉଁଠି ଅଛି, କେଉଁଠି ଅଛି ? ସେ କି ଅସ୍ତ୍ର, ସେନାପତି ?”

(ଘ) “ଆମେ ଏଇ ପଢ଼ାରେ ଦୃଢ଼ ରହିଲେ ଦିନେ ଇଂରେଜମାନେ ଭାରତ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବାକୁ ବାଧ୍ୟହେବେ ।”

୨. ତଳେ କେତୋଟି ଶବ୍ଦ ଦିଆଗଲା । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ ଏହି ପାଠରେ ପଢ଼ିଛୁ ଆସ ତାକୁ ଖୋଜିବା ଏବଂ ବାକ୍ୟ ଗଢ଼ି ଲେଖିବା ।

ପାଇକ, ଫାଶି, ଘାସ, କଲମ, ଫସଲ, ଅସହଯୋଗ, ଶସ୍ୟ, ବିମାନ

୩. କିଏ କାହାକୁ ଏକଥା କହିଛନ୍ତି, ବହିରୁ ଖୋଜି ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ନାମ ସହିତ ଯୋଡ଼ ।

(କ) “କେତେଦିନ ଆଉ ଏକାକୀ ଖୋର୍ଦ୍ଧା ସେମାନଙ୍କୁ ଅଟକାଇ ପାରେ ?”

(ଖ) “ଲୋକେ ତ ଆମର ଶକ୍ତି, ଲୋକେ ତ ଆମର ସାହସ ।”

(ଗ) “ଖାଲି ଉପାୟ ଥିଲେ କ’ଣ ହେବ, ଅସ୍ତ୍ର କାହିଁ ?”

(ଘ) “ସେ ଏକ ନୂଆ ପ୍ରକାରର ଅସ୍ତ୍ର । ଅଛି ତୁମ ପାଖରେ, ଅଛି ମୋ ପାଖରେ, ଅଛି ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ପାଖରେ ।”

ଛୁଆଳସିଂ, ଦଳବେହେରା, କରୁଣାକର,
ବକ୍ସି ଜଗବନ୍ଧୁ, ଝପଟସିଂହ, ବଳିୟାରସିଂହ

୪. ତାହାଣ ପାଖରୁ ଅକ୍ଷରଟିଏ ବାଛି ଆଣି ଶବ୍ଦଟିଏ ଗଢ଼ ।

ନିକା _____ ନ _____ କ _____

ବିରୋ _____ ପ _____

ସ _____ ନ _____ ନି _____ ଯ _____

୫. ଆସ ଉତ୍ତର ଲେଖିବା ।

(କ) ବକ୍ତି ଜଗବନ୍ଧୁ କିଏ ?

(ଖ) ଜୟୀ ରାଜଗୁରୁ କିଏ ?

(ଗ) ବକ୍ତିଙ୍କ ପରିବାରକୁ ଇଂରେଜମାନେ କାହିଁକି ବାନ୍ଧିନେଲେ ?

୬. ତଳ କୋଠରୀ ଭିତରୁ ଶବ୍ଦ ବାଛି ଖାଲିସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

(କ) ଭାରତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟ ଆଜି _____ ଅଧିକାରରେ ।

(ଖ) _____ କୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଓଡ଼ିଶାର ସବୁ ଅଞ୍ଚଳ ଇଂରେଜମାନେ ଦଖଲ କଲେଣି ।

(ଗ) ସୂର୍ଯ୍ୟ _____ ରେ ଉଦିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ହେବ ନାହିଁ ।

(ଘ) _____ ର ସାହିସାହି ଓ ଆଖପାଖରେ ଗାଆଁ ସବୁ ହୁତୁହୁତ୍ ହୋଇ ଜଳୁଛି ।

(ଙ) ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ହେଉଛି ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ସହ _____ ।

ଅସହଯୋଗ, ପଶିମ, ଇଂରେଜ, ରୋଡ଼ଜ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ଅହିଂସା, ଶରଣ

୭. ଏହି ବିଷୟଟିରେ ଅସହଯୋଗକୁ ଅସ୍ତ୍ର ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଏହା କିପରି ଅସ୍ତ୍ର ହେଲା ତାହା ନିଜ ଭାଷାରେ ଲେଖ ।

୮. ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖ ଓ ସେ ସଂପର୍କରେ ଯାହା ଭାବୁଛ ଲେଖ ।

୯. ଓଡ଼ିଶାର କେତେଜଣ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀଙ୍କ ନାମ ତଳେ ଦିଆଗଲା । ସେମାନେ କିଏ କେଉଁ ସ୍ଥାନ ସହ ସଂଯୁକ୍ତ ଥିଲେ ଗାର ଟାଣି ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ତମ୍ଭରୁ ଚିହ୍ନଟ ଦିଅ । (ଯଦି ଜାଣି ନାହିଁ, ପଚାରି ବୁଝ)

(କ) ୧. ବିସ୍ତାପନ ଶକ୍ତି ଶୂନ୍ୟ ହେବ ।

୨. ବକ୍ସି ଜଗବନ୍ଧୁ କୋୟାଙ୍ଗର

୩. ଧରଣୀଧର ସୁନ୍ଦରଗଡ଼

୪. ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ ସମ୍ବଲପୁର

୫. ବୀର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ଜୋରାପୁଟ'

(ଖ) ଉପର ପ୍ରଶ୍ନରେ ଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକୁ ମାନଚିତ୍ରରେ ଚିହ୍ନିବା ଦିଅ ।

ବନ୍ଦେ ଉତ୍କଳ ଜନନୀ

ବନ୍ଦେ ଉତ୍କଳ ଜନନୀ

ଚାରୁ ହାସମୟୀ ଚାରୁ ଭାଷମୟୀ

ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ.... ।

ପୂତ-ପୟୋଧି-ବିଧୌତ-ଶରୀରା,

ତାଳ ତମାଳ-ସୁଶୋଭିତ-ତୀରା,

ଶୁଭ୍ର ତଟିନୀ କୂଳ-ଶୀକର-ସମୀରା

ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ.... ।

ଘନଘନ ବନଭୂମି ରାଜିତ ଅଙ୍ଗେ

ନୀଳ ଭୂଧରମାଳା ସାଜେ ତରଙ୍ଗେ,

କଳକଳ ମୁଖରିତ ଚାରୁ ବିହଙ୍ଗେ,

ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ... ।

ସୁନ୍ଦର ଶାଳି-ସୁଶୋଭିତ-କ୍ଷେତ୍ରା

ଜ୍ଞାନ-ବିଜ୍ଞାନ-ପ୍ରଦର୍ଶିତ-ନେତ୍ରା

ଯୋଗୀ ରକ୍ଷିଗଣ-ଉଚ୍ଚ-ପବିତ୍ରା

ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ.... ।

କାନ୍ତକବି ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ରଚିତ ଉପରୋକ୍ତ କବିତାଟି ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନସଭାରେ ଜାତୀୟ ଗାନର ସମ୍ମାନ ପାଇଥିବାରୁ, ଏହାକୁ ଗାନକଳାବେଳେ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ସମସ୍ତେ ଠିଆ ହୋଇ ଉତ୍କଳ ଜନନୀଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଜଣାଇବେ ।

An extraordinary life
A life full of adventure, honour and glory
Where you are one among a million,
and one in a million.

Be The Best
Join Indian Army

www.joinindianarmy.nic.in

ARMS YOU FOR LIFE AND A CAREER.....

INDIAN ARMY

CATEGORY	EDUCATION	AGE
(1) Soldier (General Duty) (All Arms)	SSLC/Matric 45% marks in aggregate and 32% in each subject. No % required if Higher Qualification, then only pass in matric ie. 10+2 and above.	17 1/2 - 21Yrs
(2) Soldier (Technical) (Technical Arms, Artillery)	10+2/Intermediate exam. pass in Science with Physics, Chemistry, Maths and English.	17 1/2 - 23 Yrs
(3) Soldier Clerk/Store Keeper Technical (All Arms)	10+2/Intermediate examination pass in any stream (Arts, Commerce, Science) with 50% marks in aggregate and min. 40% in each subject. No stipulation of marks for higher qualification.	17 1/2 - 23 Yrs
(4) Soldier Nursing Assistant (Army Medical Corps)	10+2/Intermediate exam pass in Science with Physics, Chemistry, Biology and English with minimum 50% marks in aggregate and minimum 40% marks in each subject.	17 1/2 - 23 Yrs
(5) Soldier Tradesman (All Arms)	Non Matric	17 1/2-23 Yrs
(6) Soldier (General Duty) Non Matric (All Arms)	Non Matric	17 1/2-21 Yrs
(7) Surveyor Auto Cartographer (Engineers)	BA/BSc with Maths having passed Matric & 12th (10+2) with Maths & Science	20-25 Yrs
(8) JCO (Religious Teacher) (All Arms)	Graduate in any discipline. In addition, qualification in his own religious denomination.	27-34 Yrs
(9) JCO (Catering) (Army Service Corps)	10+2, Diploma/Certificate course of a duration of one year or more in Cookery/Hotel Management and Catering technology from recognized University. AICTE recognition is not mandatory.	21-27Yrs
(10) Havildar Education	GP "X" - M.A./M.Sc. Or B.A., B.Ed/B.Sc., B.Ed. GP "Y" - B.A./B.Sc. Without B.Ed.	20-25 Yrs

Note: Dispensation in Education for enrolment as Sol (GD) is permissible to some selected States/Region/Class & Community by the Govt. Details may be obtained from nearest ARO/ZRO.

(This data is only of informative value and subject to change.) For Details contact Recruiting staff. Visit us at www.joinindianarmy.nic.in E-mail: recruitingdirectorates@vsnl.net